ក្រសួងសុខាភិបាល

និយាមបែបបទសំរាប់ធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវ
រកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ
នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០០៨

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតានិងទារក

ថ្ងៃទី ០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨

គោរពជូន

ឯកឧត្តមសាស្ត្រាចារ្យ អេង ហួត

រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសុខាភិបាល

សូមគោរពជូនឯកឧត្តមសាស្ត្រាចារ្យមេត្តាជ្រាបថា មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ និង មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារក បានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សុខាភិបាល ជាពិសេសអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល រៀបចំ សេចក្តីព្រាងនៃនិយាមបែបបទសំរាប់ធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាគោលការណ៍រួមនៃមជ្ឈមណ្ឌលជាតិទាំងពីរ សំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសុខភាពបន្តពូជ និងសុខភាពផ្លូវភេទ ក្នុងការទប់ស្កាត់ការចំលងមេរោគស្វាយពីម្តាយទៅកូនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ឈានទៅលុបបំបាត់ជំងឺស្វាយពីកំណើត ចំពោះទារកនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានាពេលអនាគត ។

សូមឯកឧត្តមរដ្ឋលេខាធិការមេត្តាពិនិត្យ និងសំរេចដោយក្តីអនុគ្រោះ ។

សូមឯកឧត្តមរដ្ឋលេខាធិការមេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីយើងខ្ញុំ ។

វេជ្ជ. មាន ឈីវុន

ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ

សាស្ត្រាចារ្យ គុំ កាណាល់

ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតានិងទារក

អារម្ភកថា

ក្រសួងសុខាភិបាលបានទទួលស្គាល់ថា ការបង្ការការចំលងមេរោគស្វាយពីម្តាយទៅកូនគឺជាអាទិភាពមួយក្នុងចំណោមអាទិភាពនានានៃយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសុខភាពបន្តពូជនិងសុខភាពផ្លូវភេទនៅប្រទេសកម្ពុជានៅឆ្នាំ ២០០៦-២០១០។ ការអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះ ត្រូវមានគោលការណ៍ និងយន្តការច្បាស់លាស់មួយជាស្តង់ដារ ដើម្បីអោយសេវាថែទាំសុខភាពនានារបស់រដ្ឋ ក៏ដូចជាគ្លីនិកសុខភាពរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់សមស្របទៅនឹងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃសេវាសុខភាពដែលមានស្រាប់និងកំពុងដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ក្រសួងសុខាភិបាល ជឿជាក់ថា **និយាមបែបបទសំរាប់ធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅកម្ពុជា** នេះគឺជាឯកសារដ៏សំខាន់មួយទៀត សំរាប់មន្ត្រីសុខាភិបាលដែលកំពុងបំរើការងារនៅតាមសេវាថែទាំសុខភាពបន្តពូជនិងសុខភាពផ្លូវភេទ ជាពិសេសសេវាថែទាំផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាលនៅតាមមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ព្រមទាំងគ្លីនិកសុខភាពបន្តពូជនៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការចូលរួមចំណែកទប់ស្កាត់ការចំលងមេរោគស្វាយពីម្តាយទៅកូន ដើម្បីឈានទៅលុបបំបាត់ជំងឺស្វាយពីកំណើតចំពោះទារកនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានាពេលអនាគត។

ក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងនូវការកោតសសើរដល់មជ្ឈមណ្ឌលជាតិទាំងពីរ ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សុខាភិបាលទាំងអស់ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងសហការរៀបចំអោយមានជានិយាមបែបបទសំរាប់អនុវត្តការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅប្រទេសកម្ពុជា។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨

សាស្ត្រាចារ្យ អេង ហួត

រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសុខាភិបាល

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ និង មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារក សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះលោក-លោកស្រីទាំងអស់ដែលជា សមាជិក-សមាជិកានៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសសំរាប់ការបង្ការ និងថែទាំព្យាបាលការបង្ករោគតាមការរួមភេទ និងប្រដាប់បន្តពូជ ដែលបានអញ្ជើញមកពីមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ, មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារក, វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ, គ្លីនិកសុខភាពសង្គម, អង្គការ RHAC, RACHA, FHI, PSF, PSI, MEC, Marie Stopes, US-CDC, UNFPA, WHO, CHAI, UNICEF និងវិទ្យាស្ថាន ITM ដែលបានចូលរួមចំណែករៀបចំនិយាមបែបបទសំរាប់ធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅកម្ពុជា ។

និយាមបែបបទនេះ គឺជាឯកសារស្តង់ដារដែលមានសារៈសំខាន់សំរាប់អនុវត្តវិធីសាស្ត្រខាងលើនេះប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨

វេជ្ជ. មាន ឈីវុន

ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍

សើស្បែក និងកាមរោគ

១ សេចក្តីផ្តើម

ទោះបីជាសព្វថ្ងៃនេះ មានបច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជសាស្រ្តយ៉ាងទូលំទូលាយសំរាប់ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងព្យាបាលការបង្ករោគស្វាយចំពោះស្រ្តីមានផ្ទៃពោះក៏ដោយ ជំងឺស្វាយនៅតែជាបញ្ហាចំបងនៃសុខភាពសាធារណៈ ជាពិសេសផលវិបាកដល់ទារកពេលមុន និងក្រោយកំណើត នៅប្រទេសជាច្រើនលើពិភពលោក។ គេបានប៉ាន់ស្មានថា ២ភាគ៣នៃស្រ្តីមានផ្ទៃពោះដែលមានជំងឺស្វាយដំណាក់កាលដំបូងហើយមិនបានទទួលការព្យាបាល អាចនឹងវិវត្តទៅរកការរលូតកូន, កូនកើតមកស្លាប់ ឬក៏ការបង្ករោគចំពោះកូនដែលទើបនឹងកើត។

តាមការអង្កេតស្រាវជ្រាវអត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការឆ្លងមេរោគស្វាយ (ដោយធ្វើតេស្ត RPR និងបញ្ជាក់លទ្ធផលដោយតេស្ត TPHA) ចំពោះស្រ្តីមានផ្ទៃពោះដែលបានមកពិនិត្យសុខភាពនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះ បានបង្ហាញថា ស្រ្តីមានផ្ទៃពោះ ៤.0% នៅឆ្នាំ ១៩៩៦ និង 0.៧% នៅឆ្នាំ ២00១ មានមេរោគស្វាយ។ ក៏ប៉ុន្តែរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ពុំទាន់មានរបាយការណ៍ណាមួយស្តីពីករណីជំងឺស្វាយពីកំណើតចំពោះទារក នៅក្នុងប្រព័ន្ធពត៌មាននៃក្រសួងសុខាភិបាលនៅឡើយទេ។ មូលហេតុនេះបណ្តាលអោយមានការលំបាកក្នុងការកំណត់អោយបានច្បាស់ថា តើជំងឺស្វាយពីកំណើតនៅប្រទេសកម្ពុជា ជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរប៉ះពាល់ដល់សុខភាពទារកកំរិតណា?។ ទោះបីជាជំងឺស្វាយ ជាជំងឺដែលបង្កផលវិបាកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ស្រ្តីមានផ្ទៃពោះ និងទារកដែលទើបនឹងកើតក៏ដោយ ក៏ជំងឺនេះងាយស្រួលនឹងបង្ការណាស់ តាមវិធីសាស្រ្តគ្រប់គ្រងថែទាំព្យាបាលជំងឺកាមរោគដែលអាចអនុវត្តបាននៅប្រទេសកម្ពុជា។

គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្រ្តជាតិស្តីពីការបង្ការ និងថែទាំព្យាបាលការបង្ករោគតាមការរួមភេទ ឆ្នាំ ២00៦-២0១0 (គោលនយោបាយទី ៨) បានបញ្ចូលនូវយុទ្ធសាស្រ្តនៃការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល ចំពោះសុខភាពស្រ្តីមានផ្ទៃពោះនិងទារកទើបនឹងកើតដែលអាចប្រឈមមុខនឹងការបង្ករោគតាមការរួមភេទនិងប្រដាប់បន្តពូជ។

យុទ្ធសាស្រ្តជាតិស្តីពីសុខភាពផ្លូវភេទនិងសុខភាពបន្តពូជ, ឆ្នាំ២00៦-២0១0 ក៏បានកំណត់ថា ជំងឺនៅប្រដាប់បន្តពូជ (រួមទាំងជំងឺកាមរោគ) គឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃកម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជនៅប្រទេសកម្ពុជាយើង។

២ គោលបំណងរួម

គោលបំណងរួមនៃការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្រ្តីមានផ្ទៃពោះគឺ ដើម្បីកំចាត់ជំងឺស្វាយពីកំណើតចំពោះទារកដែលទើបនឹងកើតទាំងអស់នៅប្រទេសកម្ពុជា។

៣ ទិសដៅសំខាន់ៗ

ទិសដៅសំខាន់គឺ ការបង្ការការចំលងមេរោគស្វាយពីម្តាយទៅកូន ដោយផ្តោតទៅលើទិសដៅពិសេសមួយចំនួន ដូចខាងក្រោមនេះ :

៣.១ កំណត់រោគវិនិច្ឆ័យនៃតេស្តសេរ៉ូសាស្ត្រ វិជ្ជមាន ចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

៣.២ ព្យាបាលស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ (ម្តាយ) និងដៃគូ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំលងរោគ

៣.៣ ព្យាបាលនិងតាមដានសុខភាពទារក

និយាមបែបបទសំរាប់ការអនុវត្តន៍នេះ ក៏មានបញ្ចូលផងដែរនូវការពិនិត្យតាមដានអំពីប្រសិទ្ធិភាពនៃការថែទាំព្យាបាលចំពោះម្តាយផងដែរ ។

៤ យុទ្ធសាស្ត្រ

៤.១ កំណត់រោគវិនិច្ឆ័យនៃតេស្តសេរ៉ូសាស្ត្រវិជ្ជមានចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

- អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពនៅផ្នែកពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាលនៃមណ្ឌលសុខភាព, មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និងគ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ ត្រូវជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់ស្ត្រីអោយធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ បានយ៉ាងតិចណាស់ក៏មួយដងដែរ ក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ ត្រូវធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយនៅពេលមកពិនិត្យលើកដំបូង ឬអោយបានកាន់តែឆាប់ក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន ។ ប្រសិនបើស្ត្រីនោះមិនបានធ្វើតេស្ត ក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះទេ គាត់ត្រូវធ្វើតេស្តនេះ នៅពេលសំរាលកូន ។
- តេស្តរហ័ស (Rapid test) “Bioline” សំរាប់ស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ (Treponema-specific rapid diagnosis test) ត្រូវបានកំណត់អោយប្រើសំរាប់ធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ ចំពោះស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះ ជាពិសេសនៅពេលដែលគាត់មកពិនិត្យសុខភាពនៅផ្នែកពិនិត្យផ្ទៃពោះ ពីព្រោះអ្នកផ្តល់សេវាអាចប្រើតេស្តនេះបានរហ័ស និង ងាយស្រួលជាងតេស្តប្រភេទដទៃទៀត ។
- ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ Rapid test នេះមិនអាចកំណត់បានថា ជំងឺស្វាយនោះទើបតែឆ្លងថ្មី ឬឆ្លងយូរណាស់មកហើយ ឬក៏ជាជំងឺស្វាយដែលបានទទួលការព្យាបាល ឬមិនទាន់ព្យាបាលទេ ។ ដូច្នេះគេត្រូវយកសេរ៉ូមឈាមអ្នកជំងឺដែលមានលទ្ធផល Rapid test វិជ្ជមាននោះ បញ្ជូនទៅកាន់មន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីធ្វើតេស្ត RPR បែបគុណភាព (qualitative test) បញ្ជាក់លើលទ្ធផល Rapid test បន្ថែមទៀត ។ លទ្ធផលតេស្ត RPR នេះអាច

បញ្ជាក់ថា ជំងឺស្វាយនោះជាជំងឺដែលទើបឆ្លងថ្មីៗ និងមិនទាន់ទទួលការព្យាបាលនៅឡើយ ដូច្នេះត្រូវផ្តល់ការព្យាបាលជូនអ្នកជំងឺនោះ ។

- ត្រូវអប់រំណែនាំដល់ស្ត្រីទាំងអស់ដែលមានលទ្ធផលតេស្តជំងឺស្វាយវិជ្ជមាន ដោយតេស្តប្រភេទណាក៏ដោយ អោយទៅមណ្ឌលផ្តល់ប្រឹក្សាធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងរក្សាការសំងាត់ ឬបូមឈាមគាត់ដែលបានស្ម័គ្រចិត្តធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ ហើយបញ្ជូនសំណាកឈាមទៅសេវាធ្វើតេស្ត HIV ។

៤.១.១ ជំហាននានាសំរាប់ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ នៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះ

៤.១.១.១ ជំហានទី ១:

- ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមកទទួលសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះជាលើកដំបូង
- ផ្តល់ពត៌មានស្តីពីសារៈប្រយោជន៍នៃការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ
- ពិនិត្យរកមើលដំបៅឬពងបែកលើប្រដាប់បន្តពូជ :
    - ប្រសិនបើមានដំបៅ ឬពងបែកលើប្រដាប់បន្តពូជ ត្រូវធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យនិងព្យាបាលអ្នកជំងឺទៅតាមគំនូសបំព្រួញនៃគោលការណ៍ណែនាំជាតិ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី ៩ និង គោលការណ៍ណែនាំជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងថែទាំព្យាបាលការបង្ករោគតាមការរួមភេទ និងប្រដាប់បន្តពូជ)
    - ប្រសិនបើគ្មានដំបៅ ឬពងបែកលើប្រដាប់បន្តពូជទេ ត្រូវបន្តទៅជំហ៊ានទី២ ដើម្បីស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយដោយ Rapid test ។

៤.១.១.២ ជំហានទី ២:

- ដោះយកឈាមពីចុងម្រាមដៃ
- ធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយដោយប្រើតេស្ត Treponema-specific rapid diagnosis test (RDT) “Bioline” (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៣):
    - ប្រសិនបើលទ្ធផលតេស្ត អវិជ្ជមាន នោះបញ្ជាក់ថាស្ត្រីនោះគ្មានឆ្លងមេរោគស្វាយទេ។ ដូច្នេះត្រូវអប់រំ និងផ្តល់ប្រឹក្សាដល់គាត់ ជាពិសេសការអប់រំអំពីការប្រើប្រាស់និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យដើម្បីជាមធ្យោបាយរួមសំរាប់បង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍/កាមរោគ

និងការមានផ្ទៃពោះ។ ជាទីបញ្ចប់ ត្រូវផ្តល់ពត៌មានអំពីការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍។

- ប្រសិនបើលទ្ធផលតេស្ត វិជ្ជមាន ត្រូវបន្តទៅជំហ៊ានទី៣ ដើម្បីធ្វើតេស្ត RPR (qualitative) សំរាប់បញ្ជាក់អោយដឹងថា ជាជំងឺស្វាយដែលទើបនឹងឆ្លងថ្មីៗ។

- កំណត់ចំណាំ : លទ្ធផលនៃ Rapid test ត្រូវកត់ត្រាទុកនៅក្នុងបញ្ជីពិនិត្យផ្ទៃពោះ (Antenatal register) (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៤)

៤.១.១.៣ ជំហានទី ៣:

- បូមឈាមចំនួន ៥ ម.ល. ដាក់ទៅក្នុងបំពង់ទីប (ដែលស្ងួតនិងបានសំលាប់មេរោគ) បន្ទាប់មកយកគំរបមកគ្របអោយជិត ហើយបញ្ជូនទៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីធ្វើតេស្ត RPR (qualitative)។ លទ្ធផលតេស្តត្រូវផ្តល់ជូនអ្នកជំងឺអោយបានឆាប់។
    - ប្រសិនបើលទ្ធផលតេស្ត អវិជ្ជមាន នោះអាចបញ្ជាក់បានថា ជំងឺស្វាយដែលបានរកឃើញ គឺជាជំងឺស្វាយដែលកើតមានពីមុនមកនិងបានទទួលការព្យាបាលរួចហើយ។ ត្រូវអប់រំ និងផ្តល់ប្រឹក្សាដល់គាត់ ជាពិសេសការអប់រំអំពីការប្រើប្រាស់និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យដើម្បីជាមធ្យោបាយរួមសំរាប់បង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍/កាមរោគ និងការមានផ្ទៃពោះ។ ជាទីបញ្ចប់ ត្រូវផ្តល់ពត៌មានអំពីការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាម រកមេរោគអេដស៍។
    - ប្រសិនបើលទ្ធផលតេស្ត វិជ្ជមាន បញ្ជាក់ថាជំងឺស្វាយនោះទើបតែឆ្លងថ្មីៗ ហើយអាចមិនទាន់បានទទួលការព្យាបាលនៅឡើយ។ ដូច្នេះត្រូវ :
        - **ព្យាបាលជំងឺស្វាយ** (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី១) ជូនអ្នកជំងឺ និងអប់រំ - ផ្តល់ប្រឹក្សាដល់គាត់ ជាពិសេសការអប់រំអំពីការប្រើប្រាស់និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យដើម្បី ជាមធ្យោបាយរួមសំរាប់បង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍/កាមរោគ និងការមានផ្ទៃពោះ។ ជាទីបញ្ចប់ ត្រូវផ្តល់ពត៌មានអំពីការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍។

- កំណត់ចំណាំ : លទ្ធផលនៃតេស្ត RPR (qualitative) ត្រូវកត់ត្រាទុកនៅក្នុងបញ្ជីពិនិត្យផ្ទៃពោះ (Antenatal register) (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៤) ។

៤.១.២ ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ នៅសេវាសំរាលកូន

- ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ត្រូវធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយនៅសេវាសំរាលកូន ប្រសិនបើស្ត្រីនោះមិនទាន់បានធ្វើតេស្តនេះក្នុងកំលុងពេលមានផ្ទៃពោះ ហើយគាត់មិនទាន់ឈឺពោះសំរាលកូននៅឡើយ ។
- ដំណើរការនៃការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវ និងព្យាបាលជំងឺស្វាយនៅសេវាសំរាលកូន គឺដូចគ្នានឹងដំណើរការនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាលដែរ ។

៤.២ ការគ្រប់គ្រងព្យាបាលម្តាយ និងដៃគូរួមភេទរបស់គាត់ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំលងមេរោគស្វាយ

៤.២.១ ការព្យាបាលចំពោះម្តាយ

៤.២.១.១ ពេលវេលានៃការព្យាបាល :

- ត្រូវព្យាបាលម្តាយភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីការបញ្ជាក់ដោយតេស្ត RPR (qualitative) បង្ហាញលទ្ធផល វិជ្ជមាន ជាពិសេសការព្យាបាលនេះ គប្បីផ្តល់ដោយមន្ត្រីសុខាភិបាលនៅផ្នែកពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (ANC service) ។
- ត្រូវសាកសួរអ្នកជំងឺអំពីប្រវត្តិប្រតិកម្មជាមួយឱសថ មុននឹងផ្តល់ការព្យាបាលជូនគាត់ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៨)

៤.២.១.២ ឱសថសំរាប់ព្យាបាល :

- ត្រូវប្រើឱសថ Benzathine Penicillin G 2.4 million unit ចាក់សាច់ដុំតែម្តងគត់ ចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ដែលគ្មានរោគសញ្ញាប៉ុន្តែមានលទ្ធផលតេស្ត RPR វិជ្ជមាន។ ចំពោះស្ត្រីដែលមានជំងឺស្វាយដំណាក់កាលដំបូង (មានដំបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ) និងជំងឺស្វាយដំណាក់កាលទីពីរ ត្រូវព្យាបាលតាមរូបមន្តដូចគ្នានេះដែរនេះ ។

<u>ករណីប្រតិកម្មជាមួយពពួកឱសថ Penicillin</u> :

- ត្រូវប្រើឱសថ Erythromycin 500mg លេប បួនដងក្នុង១ថ្ងៃ រយៈពេល ១៤ ថ្ងៃ ។

កំណត់ចំណាំ :

- ចំពោះស្ត្រីដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ : គ្រូពេទ្យជំនាញខ្លះបានផ្តល់អនុសាសន៍អោយប្រើឱសថ Benzathine-Penicillin G 2.4 million units ចាក់សាច់ដុំ មួយដងក្នុងមួយសប្តាហ៍ រយៈពេលបីសប្តាហ៍បន្តបន្ទាប់គ្នា ដោយមានការពិនិត្យតាមដានអោយបានហ្មត់ចត់នៅសេវាថែទាំព្យាបាលជំងឺអេដស៍ ។ ដូច្នេះ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវបញ្ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ទៅទទួលការថែទាំព្យាបាលនៅសេវាថែទាំព្យាបាលជំងឺអេដស៍ ហើយត្រូវជូនពត៌មានអំពីលទ្ធផលតេស្តស៊េរ៉ូសាស្ត្រជំងឺស្វាយ វិជ្ជមាន ដល់អ្នកផ្តល់សេវានៅទីនោះផង ។

៤.២.២ ការអញ្ជើញដៃគូអោយមកព្យាបាល

- ត្រូវពិនិត្យតាមដាននិងអញ្ជើញដៃគូរួមភេទរបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះហើយឆ្លងមេរោគស្វាយអោយមកទទួលការថែទាំព្យាបាល
- ត្រូវព្យាបាលជំងឺស្វាយជូនដល់ដៃគូរួមភេទទាំងអស់នោះ នៅពេលដំណាលគ្នាជាមួយស្ត្រីមានផ្ទៃពោះតែម្តង ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន ដោយប្រើឱសថ Benzathine-Penicillin G 2.4 million units ចាក់សាច់ដុំ តែម្តងគត់ ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកជំងឺនោះប្រតិកម្មជាមួយពពួក Penicillin ត្រូវប្រើឱសថ Erythromycin 500mg លេបបួនដងក្នុងមួយថ្ងៃ រយៈពេល ១៤ថ្ងៃ ឬ ឱសថ Doxycycline 100mg លេបពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ រយៈពេល ១៤ថ្ងៃ ។
- ត្រូវអប់រំដល់ដៃគូរួមភេទរបស់ស្ត្រីដែលមានលទ្ធផលតេស្តស្វាយវិជ្ជមាន អោយទៅទទួលសេវានៅមណ្ឌលផ្តល់ប្រឹក្សា និងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងរក្សាការសំងាត់ (VCCT) ។

៤.២.៣ ការពិនិត្យតាមដានចំពោះម្តាយ

៤.២.៣.១ ក្រោយពីលទ្ធផល Rapid test និងតេស្ត RPR qualitative វិជ្ជមាន :

- ក្រោយពីលទ្ធផលតេស្ត RPR qualitative វិជ្ជមាន ត្រូវយកគំរូឈាមដដែលនោះទៅធ្វើតេស្ត RPR quantitative (RPR titre) ។ បន្ទាប់មក ត្រូវកត់ត្រាលទ្ធផលតេស្ត RPR titre នៅក្នុងសៀវភៅបញ្ជីពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល “ Antenatal record ” (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៥) និងសៀវភៅសុខភាពមាតា “ Mother Health’s Record book ” (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៦) ដើម្បីរក្សាលទ្ធផលតេស្ត RPR titre នោះជាគោល (baseline)

សំរាប់ប្រៀបធៀបលទ្ធផលពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធិភាពនៃការព្យាបាល នៅពេលដែលស្ត្រីជាម្តាយមកពិនិត្យសុខភាពលើកក្រោយៗទៀត។

៤.២.៣.២ ក្រោយពីម្តាយបានទទួលការព្យាបាលជំងឺស្វាយ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី២) :

- ត្រូវប្រាប់អោយស្ត្រីដែលមានតេស្តជំងឺស្វាយ វិជ្ជមាន នោះ ត្រឡប់មកជួបអ្នកវិញ រយៈពេលពី ៦ ទៅ ១២ខែ ក្រោយពីគាត់បានទទួលការព្យាបាល ដើម្បីពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធិភាពនៃការព្យាបាល ដោយការធ្វើតេស្ត RPR quantitative (RPR titre) សារឡើងវិញ។ ជាការប្រសើរ ម្តាយគប្បីត្រឡប់មកពិនិត្យតាមដានឡើងវិញនៅខែទី៩ ពេលដែលគាត់យកកូនមកចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ជ្រិល។
- គប្បីធ្វើតេស្ត RPR quantitative (RPR titre) នៅមន្ទីរពិសោធន៍ដដែល (មន្ទីរពិសោធន៍ដែលម្តាយបានធ្វើតេស្តនេះពីលើកមុន)។ ប្រសិនបើមានការប្រែប្រួលលទ្ធផល titre ៤ដងនៅចន្លោះល្បាយតេស្តពីរ (two dilutions) (ឧ. ពី ១:១៦ ទៅ ១:៤ ឬ ពី ១:៨ ទៅ ១:៣២) នោះអាចបញ្ជាក់ច្បាស់ថា មានការប្រែប្រួលលទ្ធផលរវាងតេស្តពីរ ដែលរកមេរោគស្វាយ ដោយប្រើប្រាស់ប្រភេទតេស្តតែមួយប្រភេទដូចគ្នា :
    - ប្រសិនបើលទ្ធផល RPR titre ថយចុះ ២ដងឬលើសពី២ដង (ឧ. ពី ១:១៦ ទៅ ១:៤) ឬ លទ្ធផលតេស្ត RPR qualitative អវិជ្ជមាន ត្រូវអប់រំនិងផ្តល់ប្រឹក្សាដល់គាត់ ជាពិសេសការអប់រំអំពីការប្រើប្រាស់ និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យដើម្បីជាមធ្យោបាយរួមសំរាប់បង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍/កាមរោគ និងការមានផ្ទៃពោះ ហើយត្រូវអញ្ជើញដៃគូរបស់គាត់អោយមកទទួលការព្យាបាល ប្រសិនបើដៃគូនោះមិនទាន់បានទទួលការព្យាបាលនៅឡើយ និងផ្តល់ពតិមានដល់គាត់និងដៃគូរបស់គាត់អំពីការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ ប្រសិនបើគាត់ទាំងពីរនាក់មិនបានធ្វើតេស្តនេះកាលពីពេលមកពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ឬប្រសិនបើគាត់មានការប្រឈមមុខនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ បើទោះបីជាលទ្ធផលតេស្តដែលបានធ្វើពីលើកមុនៗអវិជ្ជមានក៏ដោយ។

- ប្រសិនបើលទ្ធផល RPR titre គ្មានការថយចុះ៤ដងទេ ក្រោយពីការព្យាបាលជំងឺស្វាយអស់រយៈពេល៦ខែមក (ឧ. ប្រៀបធៀបជាមួយនឹងលទ្ធផល RPR titre ដែលបានធ្វើកាលពីលើកដំបូងនៅពេលចាប់ផ្តើមព្យាបាល) នោះអាចបញ្ជាក់បានថា ការព្យាបាលអាចបរាជ័យ ឬជំងឺស្វាយនោះជាជំងឺស្វាយដែលបានឆ្លងយូរណាស់មកហើយ (ឆ្លងលើសពី ២ឆ្នាំ) ឬក៏អាចឆ្លងជំងឺស្វាយសារជាថ្មីម្តងទៀត។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ លទ្ធផលតេស្តសេរ៉ូសាស្ត្របែបនេះ មិនអាចបញ្ជាក់ពីមូលហេតុណាមួយដែលបានរៀបរាប់នេះអោយបានពិតប្រាកដបានទេ។ ដូច្នេះ ត្រូវព្យាបាលជំងឺស្វាយជូនអ្នកជំងឺនេះសារជាថ្មី និងធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍សារជាថ្មី (ក្នុងករណីលទ្ធផលតេស្តលើកមុន អវិជ្ជមាន)។ បើទោះបីជាការព្យាបាលជំងឺស្វាយដែលឆ្លងថ្មី ត្រូវប្រើប្រាស់ឱសថ Benzathine-Penicillin G 2.4 million units ចាក់សាច់ដុំតែម្តងគត់ក៏ដោយ គ្រូពេទ្យគប្បីផ្តល់ការព្យាបាលជូនអ្នកជំងឺដែលមានស្ថានភាពបែបនេះ ដោយឱសថ Benzathine-Penicillin G 2.4 million units ចាក់សាច់ដុំ មួយដងក្នុងមួយសប្តាហ៍ រយៈពេលបីសប្តាហ៍បន្តបន្ទាប់គ្នា ដើម្បីអោយការព្យាបាលនេះអាចមានប្រសិទ្ធិភាពចំពោះជំងឺស្វាយដែលបានឆ្លងយូរណាស់មកហើយ និងជំងឺស្វាយដែលបានព្យាបាលបរាជ័យពីលើកមុន។
- <u>កំណត់សំគាល់</u> : ជាទូទៅ តេស្ត RPR qualitative ត្រឡប់ទៅជា អវិជ្ជមាន វិញក្រោយពីការព្យាបាលទទួលបានជោគជ័យ ក៏ប៉ុន្តែចំពោះអ្នកជំងឺខ្លះ RPR titre អាចស្ថិតនៅក្នុងកំរិតទាបអស់រយៈពេលដ៏យូរ ឬជួនកាលអស់មួយជីវិត។

៤.៣ ការព្យាបាល និងការពិនិត្យតាមដានចំពោះទារក

<u>៤.៣.១ ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺស្វាយពីកំណើតចំពោះទារកដែលទើបនឹងកើតនៅសេវាសំរាលកូន</u>

- ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺស្វាយពីកំណើតមានការលំបាកស្មុកស្មាញណាស់ ដោយសារតែការផ្ទេរអង្គបដិបក្ខប្រាណពីម្តាយមកទារកតាមរយៈសុក (transplacental transfer of maternal antibodies to the fetus) ។ ការផ្ទេរអង្គបដិបក្ខប្រាណពីម្តាយទៅកូននេះ ធ្វើអោយមានការលំបាកក្នុងការបកស្រាយលទ្ធផលតេស្តសេរ៉ូសាស្ត្រចំពោះជំងឺស្វាយលើទារកដែលទើបនឹងកើត។ យើងក៏មិនត្រូវយកឈាមពីទងសុកទារកទៅ

ធ្វើតេស្តដែរ ដោយសារឈាមនោះអាចនឹងមានឆ្លងមេរោគស្វាយពីឈាមរបស់ម្តាយ។ ដូច្នេះគ្មានតេស្តណាមួយសំរាប់ប្រើប្រាស់ស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយពីកំណើតចំពោះទារកនៅឡើយទេ។ ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺនេះពឹងផ្អែកទៅលើការពិនិត្យរោគសញ្ញាគ្លីនិក និងប្រវត្តិជំងឺនិងការព្យាបាលរបស់ម្តាយ។

- ត្រូវពិនិត្យអោយបានហ្មត់ចត់ចំពោះទារកដែលទើបនឹងកើត ដើម្បីរករោគសញ្ញាដែលអាចសង្ស័យថាជា ជំងឺស្វាយពីកំណើត :
  - ប្រសិនបើមានរោគសញ្ញាណាមួយខាងក្រោមនេះ សូមបញ្ជូនទារកទៅសេវាឯកទេសថែទាំព្យាបាលកុមារ ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែកណាមួយ :
    - ទារកកើតមិនគ្រប់ខែ ឬទារកកើតមកមានទំងន់តិចជាងធម្មតា
    - មានហូរសំបោរ ឬទឹករងៃពីច្រមុះរ៉ាំរ៉ៃ
    - សម្បុរលឿង (ភ្នាសសើមនៅភ្នែកលឿង)
    - ថ្លើម, អណ្តើក ឬកូនកណ្តុររីកធំ
    - កន្ទួលរមាស់ស្បែក ជួនកាលស្បែកស្ងួត ឬមានពងទឹកតូចៗ ឬបែកស្រកា ឬសើមៗ ជាពិសេសនៅដៃ, ជើង ឬនៅបរិវេណជុំវិញមាត់ ឬរន្ធគូថ
    - ទ្រង់ទ្រាយឆ្អឹងនៅច្រមុះ ឬជើងមានលក្ខណៈមិនធម្មតា-វៀច។
  - បើទោះបីជាទារកដែលទើបនឹងកើតគ្មានរោគសញ្ញាណាមួយខាងលើនេះក៏ដោយ ប៉ុន្តែទារកនោះកើតចេញពីម្តាយដែលមានតេស្តស្វាយ វិជ្ជមាន យើងត្រូវតែព្យាបាលជំងឺស្វាយចំពោះទារកដោយឱសថ Benzathine-Penicillin ចាក់សាច់ដុំតែម្តងគត់។
- បន្ទាប់មក ត្រូវបញ្ជូនទារកទៅសេវាចាក់ថ្នាំបង្ការ និងធ្វើតេស្ត DNA-PCR រកមេរោគអេដស៍។

៤.៣.២ ការព្យាបាលជំងឺស្វាយចំពោះទារកដែលទើបនឹងកើត

- ត្រូវព្យាបាលជំងឺស្វាយដោយឱសថ Benzathine-Penicillin G 50,000 units/Kg. ចាក់សាច់ដុំតែម្តងគត់ ចំពោះទារកដែលទើបនឹងកើតចេញពីម្តាយដែលមានតេស្តមេរោគស្វាយ វិជ្ជមាន បើទោះបីជាទារកដែលទើបនឹងកើតនោះ គ្មានរោគសញ្ញាជំងឺស្វាយពីកំណើតក៏ដោយ។

៤.៣.៣ ការពិនិត្យតាមដានកុមារ

- ទោះបីជាទារកឆ្លងមេរោគស្វាយពីម្តាយ ហើយគ្មានរោគសញ្ញានៅពេលទើបនឹងកើតក៏ដោយ ក៏រោគសញ្ញាគ្លីនិកនៃជំងឺស្វាយពីកំណើតអាចនឹងលេចចេញនៅពេលក្រោយមកទៀត។
- ដូច្នេះ រាល់ពេលដែលម្តាយនាំកុមារមកទទួលការចាក់ថ្នាំបង្ការ (សប្តាហ៍ទី ៦, ១០, ១៤ និងនៅខែទី ៩) គ្រូពេទ្យត្រូវពិនិត្យកុមាររករោគសញ្ញាគ្លីនិកនៃជំងឺស្វាយពីកំណើតដូចជា : មានហូរសំបោរ ឬទឹករងៃពីច្រមុះ រាំរ៉ៃ, សម្បុរលឿង (ភ្នាសសើមនៅភ្នែកលឿង), ថ្លើម, អណ្តើក ឬកូនកណ្តុររីកធំ, កន្ទួលរមាស់ស្បែក ជួនកាលស្បែកស្ងួត ឬមានពងទឹកតូចៗ ឬបែកស្រកា ឬសើមៗ ជាពិសេសនៅដៃ, ជើង ឬនៅបរិវេណជុំវិញមាត់ ឬរន្ធគូថ។ ប្រសិនបើមានរោគសញ្ញាណាមួយ ត្រូវបញ្ជូនកុមារទៅសេវាឯកទេសថែទាំព្យាបាលកុមារ ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែកដែលនៅជិតបំផុត ដើម្បីធ្វើការវាយតំលៃរោគវិនិច្ឆ័យជាបន្ទាន់និងទទួលការព្យាបាលភ្លាមៗ។
- ***<u>កំណត់ចំណាំ</u>** : ដើម្បីជួយសំរួលដល់ការពិនិត្យតាមដានកុមារនិងម្តាយ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពនៅសេវាសំរាលកូន និងសេវាចាក់ថ្នាំបង្ការត្រូវសរសេរកំណត់ចំណាំ **"ម្តាយ RPR (+) និងកុមារបានទទួលការព្យាបាលហើយ"** នៅលើប័ណ្ណចាក់ថ្នាំបង្ការ ដើម្បីអោយអ្នកផ្តល់សេវាពិនិត្យតាមដានរករោគសញ្ញាគ្លីនិករៀងរាល់ពេលដែលកុមារមកចាក់ថ្នាំបង្ការ និងដើម្បីធ្វើតេស្ត RPR titre ចំពោះម្តាយឡើងវិញនៅខែទី ៩ ពេលម្តាយនាំកូនមកចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ជ្រិល។*

៥ ការផ្គត់ផ្គង់សំភារៈ បរិក្ខារ និងប្រតិករ

សំភារៈសំរាប់ធ្វើតេស្ត RPR នឹងត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ជូនដល់មន្ទីរពិសោធន៍នៃមន្ទីរពេទ្យបង្អែក និងអតីតមន្ទីរពេទ្យស្រុក តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ, មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារក និងតាមរយៈអង្គការអន្តរជាតិ-អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាដៃគូ។ ក្រសួងសុខាភិបាលនឹងផ្គត់ផ្គង់ឱសថ បរិក្ខារ និងប្រតិករ (Rapid test "Bioline", RPR test) តាមរយៈឃ្លាំងឱសថកណ្តាលជូនដល់ការិយាល័យសុខាភិបាលស្រុកប្រតិបត្តិ ដើម្បីចែកចាយបន្ត។

ឱសថ បរិក្ខារ និងប្រតិករមួយចំនួនសមស្របត្រូវបានរក្សាទុកនៅក្នុងឃ្លាំងស្តុកនៃមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ជាបន្ទាន់ ក្នុងករណីមានការកើនឡើងនូវតំរូវការ ឬការដាច់ស្តុក ដោយថាហេតុក្នុងចន្លោះពេលនៃការផ្គត់ផ្គង់ដោយឃ្លាំងឱសថកណ្តាល។

៦ ការផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន, អប់រំ និងទំនាក់ទំនង

រៀងរាល់ពេលពិនិត្យជំងឺ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំត្រូវអប់រំអតិថិជនអំពីការបង្ការជំងឺកាមរោគ-អេដស៍ និងការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍, បង្ហាញប្រាប់អំពីរបៀបប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ, ប្រាប់អំពីការប្រើប្រាស់ឱសថអោយបានត្រឹមត្រូវ-ទៀងទាត់ និងជាប់លាប់ និងប្រាប់អំពីការអញ្ជើញដៃគូរួមភេទអោយមកទទួលការថែទាំព្យាបាល ។

៧ ការពិនិត្យតាមដាន និងរបាយការណ៍

៧.១ បញ្ជីសំរង់ពត៌មានអតិថិជនពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (ឧបសម្ព័ន្ធទី៤)

- ត្រូវប្រើប្រាស់បញ្ជីសំរង់ពតិមានអតិថិជនពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ដែលកំពុងប្រើប្រាស់នៅតាមមណ្ឌលសុខភាព, មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និងគ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីកត់ត្រាពតិមានសង្ខេបរបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ នៅរាល់ពេលគាត់ទៅពិនិត្យសុខភាព ។
- ចំពោះសេវាសុខាភិបាលនៅតាមស្រុកប្រតិបត្តិដែលកំពុងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនៃការឆ្លើយតបរួមគ្នា ចំពោះការបង្ការ និងថែទាំព្យាបាលជំងឺអេដស៍-កាមរោគ និងសុខភាពបន្តពូជ (Linked Response for Prevention, Care, and Treatment of HIV/AIDS and Sexual and Reproductive Health Issues) ត្រូវប្រើប្រាស់សៀវភៅចុះបញ្ជីស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែលស្ម័គ្រចិត្តទទួលការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ នៅផ្នែកពិនិត្យផ្ទៃពោះ ដែលបានផ្តល់ជូនដោយមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ ។
- បញ្ចូលបន្ថែមខ្ទង់ (column) ចំនួនបួន : “ធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយដោយ Rapid test និងលទ្ធផលតេស្ត” និង “ធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយដោយ RPR test និងលទ្ធផលតេស្ត” ទៅក្នុងបញ្ជីសំរង់ពតិមានអតិថិជន ពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៤) ដើម្បីបញ្ជាក់ថា ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនោះបានធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ និងបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលតេស្ត ផងដែរ។ ប្រសិនបើស្ត្រីនោះបានធ្វើតេស្ត ត្រូវគូសសញ្ញា ✓ នៅក្នុងខ្ទង់ “ធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយ” ។ ចំពោះលទ្ធផលតេស្ត វិជ្ជមាន ឬ អវិជ្ជមាន ត្រូវសរសេរនៅក្នុងខ្ទង់ “លទ្ធផលតេស្ត” ដោយគូសសញ្ញា (+) ឬ (-) ។
- ត្រូវរក្សាបញ្ជីសំរង់ពតិមាននោះនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ដើម្បីបង្ការមិនអោយបាត់បង់ និងងាយស្រួលរកពតិមានទាំងនោះឡើងវិញផង ។

៧.២ សន្លឹកសំរង់ពត៌មានរបស់ស្ត្រីពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (ឧបសម្ព័ន្ធទី៥)

- ត្រូវប្រើប្រាស់សន្លឹកសំរង់ពត៌មានរបស់ស្ត្រីពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ដែលកំពុងប្រើប្រាស់នៅតាមមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ដើម្បីកត់ត្រាទុករាល់ពត៌មានដែលទាក់ទងនឹងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនោះ។
- ត្រូវបញ្ចូលសន្លឹកបន្ថែម (additional sheet) ស្តីពីការស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយ ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសន្លឹកសំរង់ពត៌មានរបស់ស្ត្រីពិនិត្យផ្ទៃពោះ ដើម្បីកត់ត្រាទុកនូវពត៌មានស្តីអំពីការធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយ និងការព្យាបាលជូនស្ត្រីនោះ។
- ត្រូវរក្សាសន្លឹកសំរង់ពត៌មាននោះនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ដើម្បីបង្ការមិនអោយបាត់បង់ និងងាយស្រួលរកពត៌មានទាំងនោះឡើងវិញផង។

៧.៣ សៀវភៅសុខភាពមាតា (ឧបសម្ព័ន្ធទី៦)

- ត្រូវប្រើប្រាស់ "សៀវភៅសុខភាពមាតា" ដែលមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកបានប្រគល់ជូនដល់ស្ត្រីដែលមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ ដើម្បីអោយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពកត់ត្រាទុករាល់ពត៌មានរបស់ស្ត្រីនោះនៅរៀងរាល់ពេលមានផ្ទៃពោះម្តងៗ។
- ត្រូវបញ្ចូលសន្លឹកបន្ថែម (additional sheet) ស្តីពីការស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយ ទៅក្នុងសៀវភៅសុខភាពមាតា ដើម្បីកត់ត្រាទុកនូវពត៌មានស្តីអំពីការធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយ និងការព្យាបាលជូនស្ត្រីនោះ។
- "សៀវភៅសុខភាពមាតា" ត្រូវរក្សាទុកដោយស្ត្រីខ្លួនឯងផ្ទាល់ ហើយត្រូវយកមកជាប់នឹងខ្លួនគាត់ នៅរាល់ពេលដែលគាត់មកពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាលនៅមណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ហើយត្រូវប្រើប្រាស់សៀវភៅនេះរាល់ពេលដែលគាត់មានផ្ទៃពោះ បើទោះបីជានៅពេលគាត់ឈឺពោះសំរាលកូនក៏ដោយ។ វិធីនេះធ្វើអោយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពអាចទទួលបាននូវពត៌មានផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងផ្ទៃពោះរបស់គាត់ នៅពេលដែលគាត់មកពិនិត្យសុខភាពម្តងៗ។

៧.៤ របាយការណ៍ (ឧបសម្ព័ន្ធទី៧)

- មណ្ឌលសុខភាព, មន្ទីរពេទ្យបង្អែក, គ្លីនិកសុខភាពគ្រួសារ និងគ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ស្តីអំពីការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយ រៀងរាល់ត្រីមាសមកផ្នែកគ្រប់គ្រងទិន្នន័យនៃមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ។ បន្ទាប់ពីការបូកសរុប របាយការណ៍នេះនឹងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជូនដល់ស្ថាប័នពាក់ពន្ធ័នានា ជាពិសេសមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតានិងទារក។
- ត្រូវប្រើប្រាស់សន្លឹកបន្ថែម (additional sheet) ស្តីពីរបាយការណ៍នៃការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៧) ភ្ជាប់មកជាមួយនឹងរបាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាសស្តីពីករណីជំងឺកាមរោគសំរាប់មណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យបង្អែក, គ្លីនិកសុខភាពគ្រួសារ និងគ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានសេវាធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកជំងឺស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល។

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគបង្កជំងឺស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

ស្ត្រីមកពិនិត្យផ្ទៃពោះជាលើកដំបូង (ANC)

↓

តើមានដំបៅឬពងទឹក/បែក នៅប្រដាប់បន្តពូជដែរឬទេ?

- មាន → **ប្រើគំនូសបំព្រួញស្តីពីការថែទាំព្យាបាលដំបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ**
- គ្មាន → **Rapid test**

Rapid test

- អវិជ្ជមាន →
  - អប់រំ និងផ្តល់ប្រឹក្សា
  - ជំរុញអោយប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ និងផ្តល់ស្រោមជូនគាត់
  - ជំរុញអោយធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍
- វិជ្ជមាន → **RPR test**

RPR test

- អវិជ្ជមាន → (ដូចខាងលើ)
- វិជ្ជមាន →

ព្យាបាលជំងឺស្វាយ

- Benzathine-Penicillin G 2.4 លាន units ចាក់សាច់ដុំតែម្តងគត់
- អប់រំ និងផ្តល់ប្រឹក្សា
- ជំរុញអោយប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ និងផ្តល់ស្រោមជូនគាត់
- គ្រប់គ្រង និងថែទាំព្យាបាលដៃគូរួមភេទ
- ជំរុញអោយធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍

RPR titre (quantitative) ដើម្បីរក្សាលទ្ធផលតេស្តនោះ ជាគោល (baseline)

តាមដានលទ្ធផលតេស្តក្នុងរយៈពេលពី ៦ ទៅ ១២ ខែក្រោយ ។
*ឧ. នៅខែទី ៩បន្ទាប់ពីសំរាលកូន**

លទ្ធផលតេស្ត **RPR titre** ធ្លាក់ចុះស្មើ ឬលើសពី 2 titres (≥ 2 titres)**

- អប់រំ និងផ្តល់ប្រឹក្សា
- ជំរុញអោយប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ និងផ្តល់ស្រោមជូនគាត់
- ជំរុញអោយធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ (ប្រសិនបើមិនទាន់ធ្វើ)
- ត្រូវព្យាបាលជំងឺស្វាយជូនដៃគូរួមភេទរបស់គាត់ ប្រសិនបើដៃគូនោះមិនទាន់បានទទួលការព្យាបាលនៅឡើយ ។

លទ្ធផលតេស្ត **RPR titre** កើនឡើង ឬមិនប្រែប្រួល ឬធ្លាក់ចុះតិចជាង 2 titres (≤ 2 titres)

ការព្យាបាលអាចបរាជ័យ ឬស្ត្រីអាចឆ្លងជំងឺស្វាយជាថ្មី ឬក៏ជាជំងឺស្វាយដែលបានឆ្លងយូរណាស់មកហើយ ។ ត្រូវ **ព្យាបាលជំងឺស្វាយ** សារជាថ្មីឡើងវិញ រយៈពេលបីសប្តាហ៍ :

- Benzathine-Penicillin G 2.4 លាន units ចាក់សាច់ដុំមួយដងក្នុង ១សប្តាហ៍ រយៈពេលបីសប្តាហ៍
- ត្រូវលើកទឹកចិត្តអោយស្ត្រីធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍
- ត្រូវព្យាបាលជំងឺស្វាយជូនដៃគូរួមភេទរបស់គាត់
- ជំរុញអោយប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ និងផ្តល់ស្រោមជូនគាត់

* *ម្តាយនាំកូនមកមណ្ឌលសុខភាពឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ដើម្បីចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺកញ្ជ្រិល ។*

** *ឧ. ធ្លាក់ចុះពី 1:16 មកនៅត្រឹម 1:4*

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ : ការថែទាំព្យាបាលទារកដែលកើតចេញពីម្តាយមានឆ្លងជំងឺស្វាយ

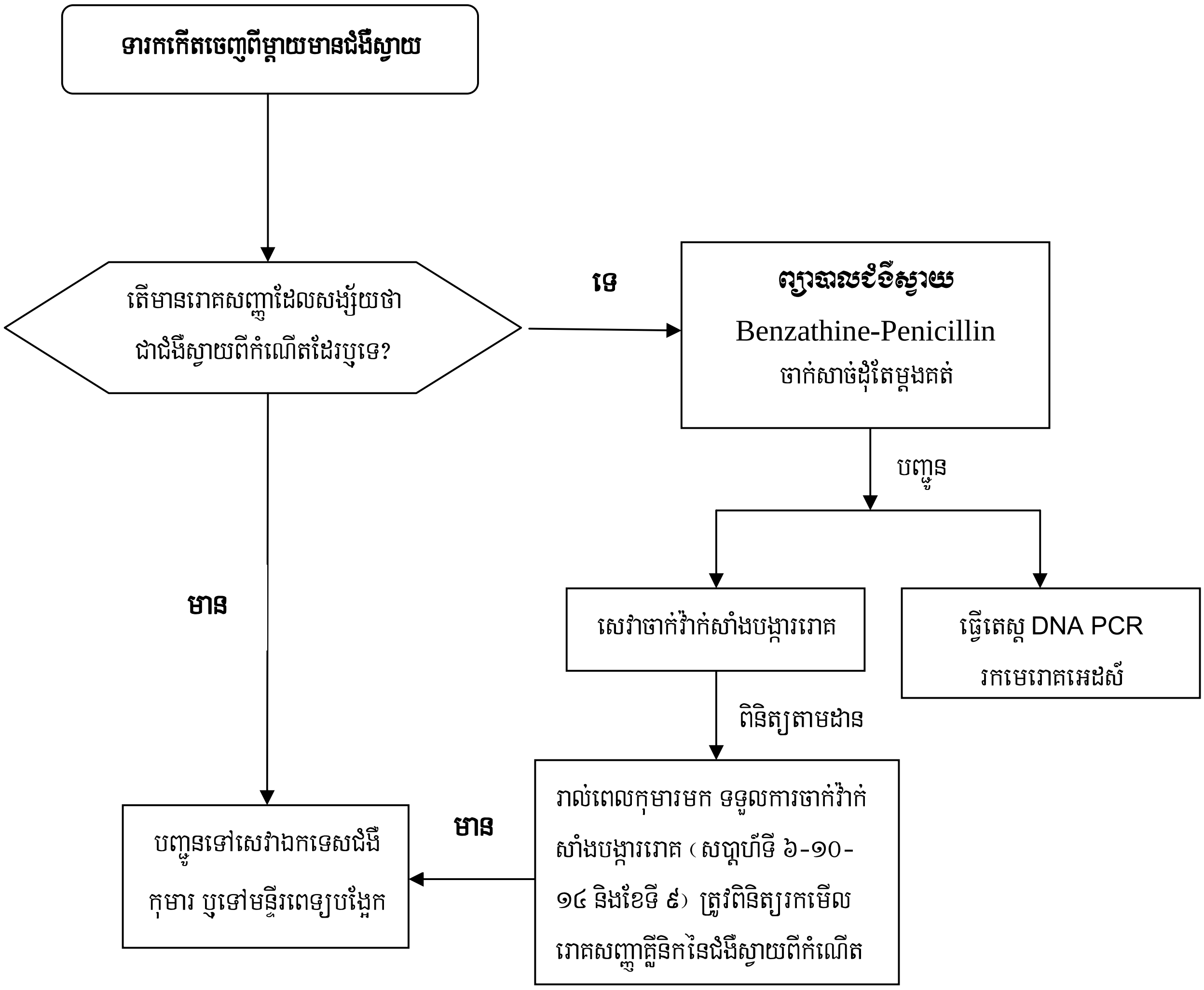

រោគសញ្ញាគ្លីនិកដែលនាំអោយសង្ស័យថាអាចជាជំងឺស្វាយពីកំណើត (នៅពេលទារកកើតភ្លាម ឬនៅពេលពិនិត្យតាមដាន) :

- *ទារកកើតមិនគ្រប់ខែ ឬទារកកើតមកមានទំងន់តិចជាងធម្មតា*
- *មានហូរសំបោរ ឬទឹករងៃពីច្រមុះរ៉ាំរ៉ៃ*
- *សម្បុរលឿង (ភ្នាសសើមនៅភ្នែកលឿង)*
- *ថ្លើម, អណ្តើក ឬកូនកណ្តុររីកធំ*
- *កន្ទួលរមាស់ស្បែក ជួនកាលស្បែកស្ងួត ឬមានពងទឹកតូចៗ ឬបែកស្រកា ឬសើមៗ ជាពិសេសនៅដៃ, ជើង ឬនៅបរិវេណជុំវិញមាត់ ឬរន្ធគូថ*
- *ទ្រង់ទ្រាយឆ្អឹងនៅច្រមុះ ឬជើងមានលក្ខណៈមិនធម្មតា-វៀច ។*

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ : តេស្ត Standard SD Bioline Syphilis 3.0

សំភារៈដែលត្រូវការសំរាប់ធ្វើតេស្តនេះគឺ Micropipette និង Tips ដែលមានចំណុះ 10ul ។

ការអនុវត្តន៏ :

- ដកយកបន្ទះតេស្តចេញពីកញ្ចប់ ហើយដាក់លើកន្លែងដែលមានផ្ទៃរាបស្មើ
- បន្តក់សេរ៉ូមឈាម ឬឈាមសុទ្ធ ចំនួន 10ul ដោយយឺត១ទៅលើកន្លែងសំរាប់ដាក់វត្ថុវិភាគរបស់បន្ទះតេស្ត
- បន្តក់ល្បាយតេស្ត បី ដំណក់ ទៅលើកន្លែងសំរាប់ដាក់វត្ថុវិភាគរបស់បន្ទះតេស្ត
- ពិនិត្យមើលលទ្ធផលតេស្តរយៈពេល ៥ ទៅ ២០ នាទីក្រោយ

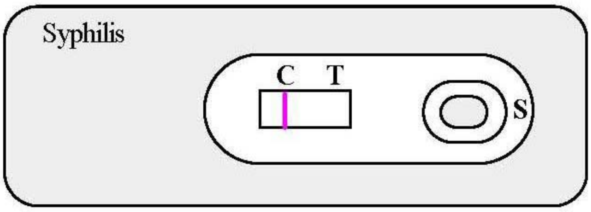

លទ្ធផល អវិជ្ជមាន

ប្រសិនបើមានលេចចេញបន្ទះឆ្នូតតែមួយ នោះបញ្ជាក់ថា លទ្ធផលតេស្ត “អវិជ្ជមាន”

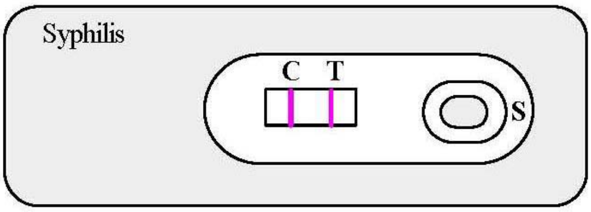

លទ្ធផល វិជ្ជមាន

ប្រសិនបើមានលេចចេញបន្ទះឆ្នូតចំនួន ពីរ (C និង T) នោះបញ្ជាក់ថា លទ្ធផលតេស្ត “វិជ្ជមាន”

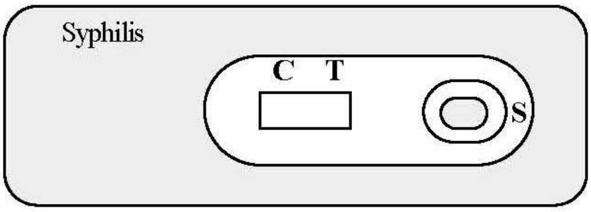

លទ្ធផល មិនអាចកំណត់បាន

ប្រសិនបើគ្មានលេចចេញបន្ទះឆ្នូតណាមួយទេ បន្ទាប់ពីធ្វើតេស្ត នោះបញ្ជាក់ថា លទ្ធផលតេស្ត “មិនអាចកំណត់បាន”

ឧបសម្ពន្ធ័ទី៩ : ខ្ទង់បន្ថែមសំរាប់បញ្ជីសំរង់ពត៌មានពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (Additional columns to Antenatal Register)

<u>កំណត់ចំណាំ :</u>

- ចំពោះសេវាសុខាភិបាលនៅតាមស្រុកប្រតិបត្តិដែលកំពុងអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្តនៃការឆ្លើយតបរួមគ្នា ចំពោះការបង្ការ និងថែទាំព្យាបាលជំងឺអេដស៍-កាមរោគ និងសុខភាពបន្តពូជ (Linked Response for Prevention, Care, and Treatment of HIV/AIDS and Sexual and Reproductive Health Issues) ត្រូវប្រើប្រាស់ **សៀវភៅចុះបញ្ជីស្រ្តីមានផ្ទៃពោះដែលស្ម័គ្រចិត្តទទួលការផ្តល់ប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ នៅផ្នែកពិនិត្យផ្ទៃពោះ** ដែលបានផ្តល់ជូនដោយមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ។
- ត្រូវពិនិត្យរករោគសញ្ញាជំងឺបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ និងធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ ដោយ " Rapid test " (Treponemal test) ចំពោះស្រ្តីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ដែលបានមកពិនិត្យសុខភាពនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល។ ប្រសិនបើលទ្ធ ផល Rapid test **វិជ្ជមាន** ត្រូវធ្វើតេស្តបញ្ជាក់ដោយ " RPR test " (Non-treponemal test) ។

						ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ			
						Rapid test		RPR test	
						(+)	(-)	(+)	(-)

ឧបសម្ព័ន្ធទី៩ : សន្លឹកបន្ថែមសំរាប់សំរង់ពត៌មានពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល (Additional sheet to Antenatal Record)

<u>កំណត់ចំណាំ :</u> ត្រូវពិនិត្យរករោគសញ្ញាដំបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ និងធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ ដោយ " Rapid test " (Treponemal test) ចំពោះស្រ្តីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ដែលបានមកពិនិត្យសុខភាពនៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល ។

<u>៤ ការធ្វើតេស្តស្រាវរកមេរោគស្វាយ</u> កាលបរិច្ឆេទ....................................

- ពងទឹក/ដំបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ មិនបានពិនិត្យ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- Rapid test រកមេរោគស្វាយ (+) ☐ (-) ☐ មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- RPR test រកមេរោគស្វាយ (+) ☐ (-) ☐ មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ប្រតិកម្មជាមួយឱសថ Penicillin **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ មិនដឹងច្បាស់ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ព្យាបាលជំងឺស្វាយ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- RPR titre Baseline..................... មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
  Follow-up..................
  ....
- អញ្ជើញដៃគូរួមភេទអោយមកព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ដៃគូរួមភេទបានទទួលការព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ទារកបានទទួលការព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- បញ្ជូនទៅសេវា PMTCT ប្រសិនបើ មិនទាន់បានធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................

កាលបរិច្ឆេទណាត់ជួបលើកក្រោយទៀត (ប្រសិនបើចាំបាច់)..

<u>កំណត់ចំណាំ :</u>

*ប្រសិនបើដឹងច្បាស់ថា លទ្ធផល Rapid test **វិជ្ជមាន** ចាប់ពីពេលមានផ្ទៃពោះលើកមុនមក គេមិនចាំបាច់ធ្វើតេស្តនេះសារជាថ្មីឡើងវិញទេ ។ ចូរធ្វើតេស្ត " RPR test " (qualitative និង quantitative) ក្នុងពេលដំណាលគ្នាតែម្តង ។*

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦ : សន្លឹកបន្ថែមសំរាប់សៀវភៅពិនិត្យសុខភាពមាតា (Additional sheet to Mother Health Record's Book)

<u>កំណត់ចំណាំ :</u> ទំរង់សំរង់ពតិមាននេះគឺជាសន្លឹកបន្ថែមទៅក្នុងសៀវភៅសុខភាពមាតា។

<u>ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយ</u> កាលបរិច្ឆេទ.....................................

- ពងទឹក/ដំបៅលើប្រដាប់បន្តពូជ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ មិនបានពិនិត្យ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- Rapid test រកមេរោគស្វាយ (+) ☐ (-) ☐ មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- RPR test រកមេរោគស្វាយ (+) ☐ (-) ☐ មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ប្រតិកម្មជាមួយឱសថ Penicillin **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ មិនដឹងច្បាស់ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ព្យាបាលជំងឺស្វាយ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- RPR titre Baseline………………… មិនបានធ្វើ ☐ កំណត់ចំណាំ................................
  Follow-up………………
  ………………
- អញ្ជើញដៃគូរួមភេទអោយមកព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ដៃគូរួមភេទបានទទួលការព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- ទារកបានទទួលការព្យាបាល **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................
- បញ្ជូនទៅសេវា PMTCT ប្រសិនបើមិនទាន់បានធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ **មាន** ☐ **គ្មាន** ☐ កំណត់ចំណាំ................................

កាលបរិច្ឆេទណាត់ជួបលើកក្រោយទៀត (ប្រសិនបើចាំបាច់)**...**

<u>កំណត់ចំណាំ :</u>

ប្រសិនបើដឹងច្បាស់ថា លទ្ធផល Rapid test ***វិជ្ជមាន*** *ចាប់ពីពេលមានផ្ទៃពោះលើកមុនមក គេមិនចាំបាច់ធ្វើតេស្តនេះសារជាថ្មីឡើងវិញទេ។ ចូរធ្វើតេស្ត " RPR test " (qualitative និង quantitative) ក្នុងពេលដំណាលគ្នាតែម្តង។*

ឧបសម្ព័ន្ធទី៧ : របាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាសស្តីពីករណីជំងឺកាមរោគ

កំណត់ចំណាំ : ទំរង់សំរង់ពត៌មាននេះគឺជាសន្លឹកបន្ថែមស្តីអំពីការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងរបាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាសស្តីពីករណីជំងឺកាមរោគដែលបញ្ជូនមកពីគ្លីនិកសុខភាពគ្រួសារ ឬមណ្ឌលសុខភាព ដែលមានសេវានេះ ។

ការធ្វើតេស្តស្រាវជ្រាវរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

ខែ.. ត្រីមាសទី.. ឆ្នាំ ២០..........

ឈ្មោះគ្លីនិកសុខភាពគ្រួសារ ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ឬមណ្ឌលសុខភាព...

ស្រុកប្រតិបត្តិ... ខេត្ត..

		ការបែងចែកតាមអាយុ			សរុប
ការធ្វើតេស្តរកមេរោគស្វាយ		**តិចជាង ១៥ ឆ្នាំ**	**១៥-៤៩ ឆ្នាំ**	**លើសពី ៥០ឆ្នាំ**	
ចំនួនស្ត្រីទាំងអស់ដែលមកពិនិត្យផ្ទៃពោះលើកទី១ នៅសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាល					
	ចំនួនស្ត្រីទាំងអស់ដែលបានធ្វើ *Rapid test*				
	ចំនួន *Rapid test (+)*				
	ចំនួនស្ត្រីទាំងអស់ដែលបានធ្វើ *RPR qualitative test*				
	ចំនួន *RPR test (+)*				
ចំនួនស្ត្រីមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ ដែលបានព្យាបាលជំងឺស្វាយ					
ចំនួនស្ត្រីមានជំងឺស្វាយដែលបានធ្វើ *RPR quantitative test (titre)*					
	ចំនួនស្ត្រីធ្វើតេស្ត *RPR- Titre - baseline*				
	ចំនួនស្ត្រីធ្វើតេស្ត *RPR- Titre - follow up*				
ចំនួនសរុប ដៃគូដែលបានទទួលការព្យាបាលជំងឺស្វាយ					
ចំនួនសរុប ទារកដែលបានទទួលការព្យាបាលជំងឺស្វាយ					

ឧបសម្ព័ន្ធទី៨ : ការគ្រប់គ្រងថែទាំអ្នកជំងឺដែលមានប្រតិកម្មជាមួយឱសថ (Management of anaphylaxis)

ប្រតិកម្មជាមួយនឹងឱសថ (Anaphylaxis) អាចកើតមានឡើងដោយចៃដន្យ នៅគ្លីនិកពេលដែលអ្នកជំងឺទទួលការព្យាបាល ។ គ្រូពេទ្យត្រូវធ្វើការសង្គ្រោះអ្នកជំងឺជាបន្ទាន់ភ្លាមៗ នៅពេលដែលគាត់មានប្រតិកម្មជាមួយនឹងឱសថព្យាបាល ។

ដូច្នេះ ត្រូវតែមានឱសថ Adrenaline សំរាប់ប្រើប្រាស់ភ្លាមៗ ប្រសិនបើករណីនេះកើតមានឡើង នៅពេលណាដែលគ្រូពេទ្យចាក់វ៉ាក់សាំង ឬប្រើឱសថចាក់ជូនអ្នកជំងឺ ។

១- រោគសញ្ញានៃការមានប្រតិកម្មជាមួយនឹងឱសថ

អ្នកជំងឺអាចដឹងថាខ្លួនមានប្រតិកម្មជាមួយនឹងឱសថ នៅពេលដែលគាត់មានរោគសញ្ញាដូចតទៅ :

- ចាប់ផ្តើមតឹង-ថប់ដង្ហើមភ្លាមៗ (wheeze) - ពិបាកដកដង្ហើម
- ហើម-ហើមមុខ, បបូរមាត់ និងអណ្តាត
- ឡើងស្វាយ-ស្វាយបបូរមាត់ និងម្រាមដៃ
- ជីពចរដើរញាប់
- សំពាធឈាមចុះទាប
- ឡើងកន្ទួល-រមាស់ ដែលកើតឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សជាមួយរោគសញ្ញាខាងលើ ។

២- ការគ្រប់គ្រងថែទាំជាបន្ទាន់ចំពោះអ្នកជំងឺដែលមានប្រតិកម្មជាមួយឱសថ

- ដាក់អ្នកជំងឺអោយដេកសណ្តូកផ្អៀងមកខាងឆ្វេង
- រៀបចំសំរួលអោយមានខ្យល់ដកដង្ហើម ប្រសិនបើអ្នកជំងឺឈប់ដកដង្ហើម ឬជីពចរនៅសសៃរបំពង់ក (Carotide pulse) មិនអាចស្ទាបឃើញ ត្រូវចាប់ផ្តើមជួយសង្គ្រោះដល់បេះដូង-សួត ជាបន្ទាន់ភ្លាម ដើម្បីអោយសរីរាង្គនេះដំណើរការឡើងវិញ
- ស្នើសុំជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ភ្លាមៗ ។

៣- ការប្រើប្រាស់ឱសថ Adrenaline

- ត្រូវចាក់ឱសថ ចូលក្នុងសាច់ដុំអោយជ្រៅ ដោយប្រើសឺរ៉ាំងចំណុះ ១ ម.ល. និងម្ជុលលេខ ២៣ G ។

Dose of Adrenaline = 0.01ml/kg*	
AGE/WEIGHT	**DOSE OF ADRENALINE (ml of 1:1000)**
1-2 years (approx 3 - 10 kg)	0.03 - 0.1 ml
2-3 years (approx 10 kg)	0.1 ml
4-6 years (approx 15 kg)	0.15 ml
7-10 years (approx 20 kg)	0.2 ml
11-12 years (approx 25 - 30 kg)	0.25 - 0.3 ml
12 - 14 years (approximately 40 kg)	0.4 ml
Adult	**0.5 ml**

- គ្រូពេទ្យត្រូវថ្លឹងកុមារ ឬពិនិត្យមើលទំងន់កុមារកាលពីលើកមុន នៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាពតិមានរបស់អ្នកជំងឺ ក៏ប៉ុន្តែមិនត្រូវធ្វើអោយមានការយឺតយ៉ាវដល់ការសង្គ្រោះទារកទេ។
- ត្រូវប្រើឱសថ Adrenaline ជាបន្តបន្ទាប់រយៈពេល ៥ នាទីម្តង ចំពោះមនុស្សពេញវ័យ ឬ ១០ ទៅ ១៥ នាទីម្តង ចំពោះកុមាររហូតទាល់តែមានសភាពធូរស្រាលឡើងវិញ។

៤- <u>ការថែទាំបន្ថែមក្រោយពីការចាប់ផ្តើមចាក់ឱសថ Adrenaline</u>

- ចាប់ផ្តើមចាក់បញ្ចូលសេរ៉ូមប្រៃភ្លាមៗ
- ដាក់ខ្យល់អុកស៊ីសែន ១00% ដោយពាក់ម៉ាស់លើមុខអ្នកជំងឺ (face-mask) ក្នុងចំណុះ ៨ លីត្រក្នុង ១ នាទី ហើយរក្សាអោយខ្យល់អាចចេញចូលតាមផ្លូវដកដង្ហើមបានល្អ
- បញ្ជូនអ្នកជំងឺតាមរថយន្តសង្គ្រោះបន្ទាន់ ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន។ ដាក់អ្នកជំងឺអោយសំរាកព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដើម្បីពិនិត្យតាមដានបន្ត និងផ្តល់ការថែទាំព្យាបាល
- ពិនិត្យតាមដានការព្យាបាល និងសញ្ញាផ្សេងៗ ដូចជា សម្ពាធឈាម, ចង្វាក់បេះដូង, សីតណ្ហភាព, ចង្វាក់ដង្ហើម, កំហាប់អុកស៊ីសែន ។ល។ រៀងរាល់រយៈពេល ១០-១៥ នាទីម្តង និងកត់ត្រាលទ្ធផលទុក។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៩ : គំនូសបំព្រួញស្តីពីដំបៅនៅលើប្រដាប់បន្តពូជ (Genital Ulcer Management)

ការថែទាំព្យាបាលដោយពឹងផ្អែកលើចង្កោមរោគសញ្ញា (គ្មានមន្ទីរពិសោធន៍)

អ្នកជំងឺត្អូញត្អែរថាមានពងទឹកឬដំបៅនៅលើប្រដាប់បន្តពូជ

↓

ស្រង់ប្រវត្តិនិងពិនិត្យអ្នកជំងឺ

↓

តើមានពងទឹក/បែក ដែរ ឬទេ?

- មាន ↓
  - **ព្យាបាលជំងឺពងទឹក/បែក**
  - អប់រំដើម្បីអោយអ្នកជំងឺផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្ត
  - ជំរុញការប្រើប្រាស់ និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យ
  - គ្រប់គ្រងថែទាំព្យាបាលដៃគូរួមភេទ
  - ផ្តល់ប្រឹក្សាធ្វើតេស្តឈាម រកមេរោគអេដស៍
- ទេ → តើមានដំបៅ ពិតប្រាកដែរឬទេ?
  - មាន ↓
    - **ព្យាបាលជំងឺស្វាយ និងជំងឺ Chancroid**
    - អប់រំដើម្បីអោយអ្នកជំងឺផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្ត
    - ជំរុញការប្រើប្រាស់ និងផ្តល់ស្រោមអនាម័យ
    - គ្រប់គ្រងថែទាំព្យាបលដៃគូរួមភេទ
    - ផ្តល់ប្រឹក្សាធ្វើតេស្តឈាម រកមេរោគអេដស៍
    - ព្យាបាលជំងឺហើមគ្រលៀន ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈអេពីដេមីសាស្ត្រ ប្រសិនបើអ្នកជំងឺមិនធូរស្រាលក្នុងពេលមកតាមដាន ឬការមកពិនិត្យលើកដំបូង
    - ប្រាប់អ្នកជំងឺអោយវិលត្រឡប់មកជួបវិញ បើចាំបាច់ ។
  - ទេ →
    - អប់រំអ្នកជំងឺអោយផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្ត
    - ជំរុញការប្រើប្រាស់ និង ផ្តល់ស្រោមអនាម័យ
    - **ផ្តល់ប្រឹក្សាធ្វើតេស្តឈាម រកមេរោគអេដស៍**

ការថែទាំព្យាបាលដោយពឹងផ្អែកលើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍

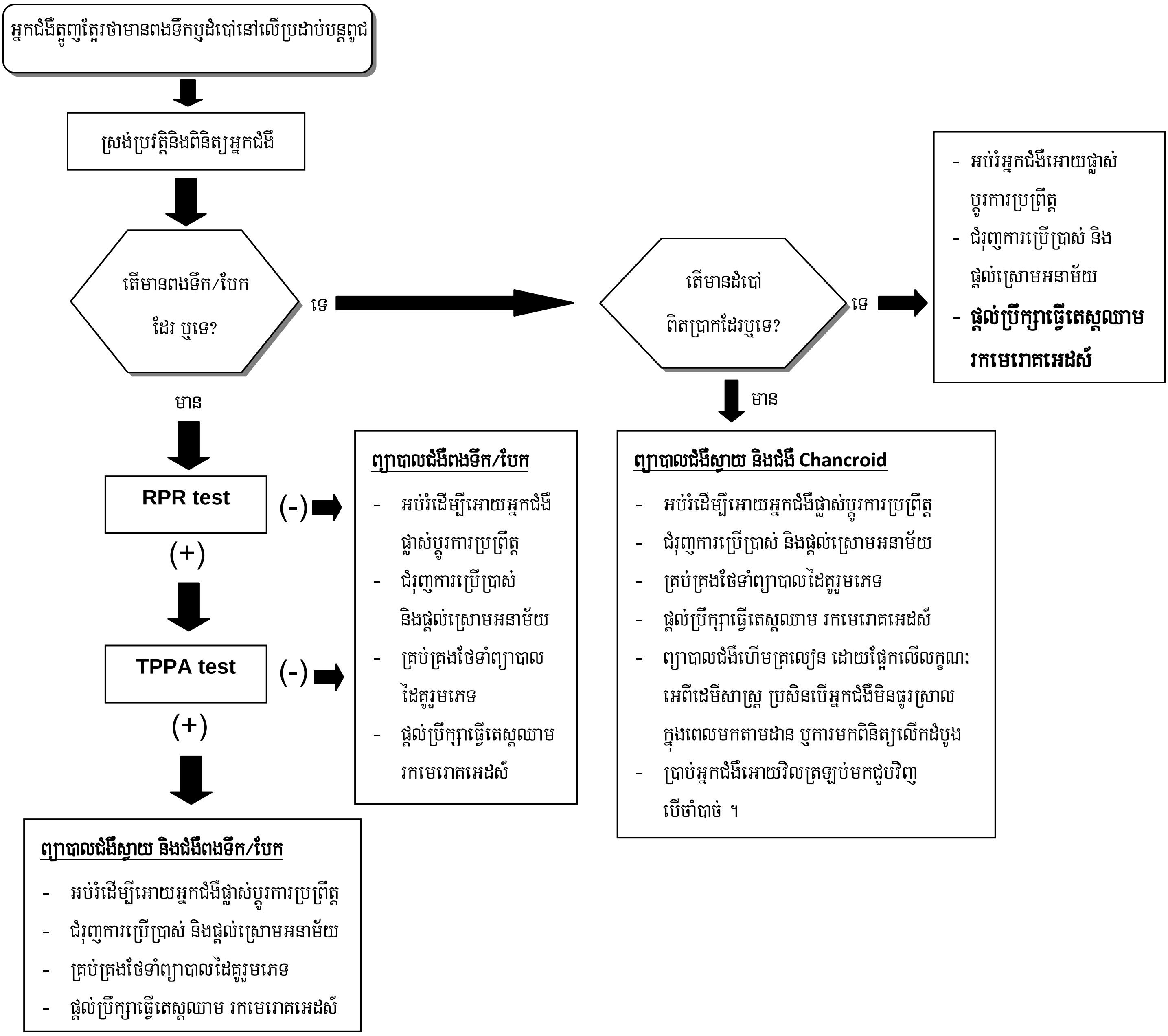

ឧបសម្ព័ន្ធទី១០ : ទីកន្លែងដែលបានដំណើរការសេវាធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ នេះ មានសេវាថែទាំសុខភាពចំនួន ៣៤ ដែលបានអោយចាប់ផ្តើមដំណើរការសេវាធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគស្វាយចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ដោយការធ្វើ “RAPID TEST” :

សេវាថែទាំសុខភាពដែលកំពុងដំណើរការធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគស្វាយ (បន្តសកម្មភាពនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨):

១- មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារក

២- មណ្ឌលសុខភាព :

ខេត្ត-ក្រុង	ស្រុកប្រតិបត្តិ		មណ្ឌលសុខភាព	ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយ :
សៀមរាប	សៀមរាប	២	បន្ទាយស្រី	អង្គការ RACHA
		៣	កន្ទ្រាំង	អង្គការ RACHA
		៤	មណ្ឌល ១	អង្គការ RACHA
		៥	សៀមរាប	អង្គការ RACHA
	អង្គរជុំ	៦	ពួក	អង្គការ RACHA
		៧	សសរស្តម	អង្គការ RACHA
	ក្រឡាញ់	៨	កំពង់ថ្កូវ	អង្គការ RACHA
ពោធិសាត់	សំពៅមាស	៩	កណ្ដៀង	អង្គការ RACHA
		១០	ក្រគរ	អង្គការ RACHA
		១១	ពាលញែក	អង្គការ RACHA
		១២	ភ្នំក្រវាញ	អង្គការ RACHA
	បាកាន	១៣	បឹងខ្នារ	អង្គការ RACHA
កំពត	អង្គរជ័យ	១៤	តានី	អង្គការ RACHA
	កំពត	១៥	ក្រាំងអំពិល	អង្គការ RACHA
	ឈូក	១៦	ឈូក	អង្គការ RACHA
	កំពង់ត្រាច	១៧	កំពង់ត្រាច	អង្គការ RACHA

៣- គ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល :

ខេត្ត-ក្រុង	**ស្រុកប្រតិបត្តិ**		**គ្លីនិកសុខភាព**	**ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយ :**
ភ្នំពេញ		១៨	ស្ទឹងមានជ័យ	អង្គការ RHAC
		១៩	ចាក់អង្រែ	អង្គការ RHAC
		២០	ទួលសង្កែ	អង្គការ RHAC
		២១	ទឹកថ្លា	អង្គការ RHAC
		២២	ទំនប់ថ្មី	អង្គការ RHAC
		២៣	ផ្សារដេប៉ូ	អង្គការ RHAC
		២៤	ទួលទំពូង	អង្គការ RHAC
ក្រុងព្រះសីហនុ	ក្រុងព្រះសីហនុ	២៥	ក្រុងព្រះសីហនុ	អង្គការ RHAC
បាត់ដំបង	បាត់ដំបង	២៦	បាត់ដំបង	អង្គការ RHAC
កំពង់ចាម	កំពង់ចាម	២៧	កំពង់ចាម	អង្គការ RHAC
	ជើងព្រៃ	២៨	ផ្អាវ	អង្គការ RHAC
	ត្បូងឃ្មុំ	២៩	សួង	អង្គការ RHAC
តាកែវ	ដូនកែវ	៣០	តាកែវ	អង្គការ RHAC
សៀមរាប	សៀមរាប	៣១	សៀមរាប	អង្គការ RHAC
	ក្រឡាញ់	៣២	ពួក	អង្គការ RHAC
កំពង់ស្ពឺ	កំពង់ស្ពឺ	៣៣	កំពង់ស្ពឺ	អង្គការ RHAC
ស្វាយរៀង	ជីភូ	៣៤	បាវិត	អង្គការ RHAC

សេវាថែទាំសុខភាពដែលនឹងរៀបចំអោយដំណើរការធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគស្វាយ (នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៩):

១- មណ្ឌលសុខភាព :

ខេត្ត-ក្រុង	ស្រុកប្រតិបត្តិ		មណ្ឌលសុខភាព	ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយ :
បន្ទាយមានជ័យ	ប៉ោយប៉ែត	៣៥	ប៉ោយប៉ែត	US-CDC
	មង្គលបូរី	៣៦	សេរីសោភ័ណ	US-CDC
បាត់ដំបង	បាត់ដំបង	៣៧	ស្វាយប៉ោ	US-CDC
	សំពៅលូន	៣៨	មន្ទីរពេទ្យបង្អែកសំពៅលូន	US-CDC
ព្រៃវែង	ព្រៃវែង	៣៩	HC Sub-satellites	CHAI (?)
	អ្នកលឿង	៤០	HC Sub-satellites	CHAI (?)
	ព្រះស្តេច	៤១	HC Sub-satellites	CHAI (?)
	កំពង់ត្របែក	៤២	HC Sub-satellites	CHAI (?)
	មេសាង	៤៣	HC Sub-satellites	CHAI (?)
តាកែវ	គីរីវង្ស	៤៤	HC Sub-satellites	EU/ITM

២- គ្លីនិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល :

ខេត្ត-ក្រុង	ស្រុកប្រតិបត្តិ		គ្លីនិកសុខភាព	ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយ :
ភ្នំពេញ		៤៥	ច្បារអំពៅ	Marie Stopes
កណ្តាល	តាខ្មៅ	៤៦	តាខ្មៅ	Marie Stopes
កោះកុង	ស្មាច់មានជ័យ	៤៧	កោះកុង	Marie Stopes